

Island of Rava Scientific Conference

Zadar - Rava, June 20-23, 2008

The *Island of Rava*, scientific conference organized by the University of Zadar, the Class for Natural Sciences of the Croatian Academy of Sciences and Arts, Matrix Croatica – Zadar and the Croatian Geographic Society – Zadar, was held in Zadar and on the Island of Rava from June 20-23, 2008. Not much has been written in Croatian scientific and professional literature about the island of Rava, one of the smallest inhabited Croatian islands. Therefore, the organizers' intent was to comprehensively handle Rava's natural bases, historical development, social-economic characteristics and cultural features. The conference consisted of three parts: a two-day plenary part with presentations, a full day trip to Rava, and the exhibition *Island of Rava – A Mirror of Centuries of Man and Nature Living Together in the Mediterranean*. The conference is accompanied by a monograph about the island of Rava, which is planned to be published in August 2008.

We have gathered here to perhaps determine whether Rava is the centre of the world, said Assist. Prof. Dr. Josip Faričić, president of the Organizing Committee, on the occasion of opening the plenary part of the conference. Of course, if we observe the island as a separate micro-world, then we really can say that Rava is the centre of the world in this cultural-geographic understanding, especially to its inhabitants. Rava has not been well known, and scientists researched a part of rich natural and social heritage of this small community on this occasion. The conference gathered about fifty pro-

fessionals of various scientific disciplines, such as geographers, historians, archaeologists, geologists, botanists, onomasticians, geodesists. They talked about specifics of small islands' development, cartographic and linguistic perception of the Rava area, natural features as a base of social-economic development and rich natural and social heritage of the island of Rava, where about a hundred, mostly older people, live today.

After the two-day plenary part of the conference, a trip was organized to the island of Rava, for which inhabitants of surrounding island will say *Ki ni vidi Rave, un ni ni vidi svita* (*One who hasn't seen Rava, hasn't seen the world*). On that Sunday, participants of the conference set out together by the ship *Cetina* of the Croatian Navy from Zadar to a full day stay on Rava and a visit to Mala Rava and Vela Rava. The island of Rava belongs to the Zadar Archipelago, it is situated between Iž and Dugi Otok and has very interesting geographical features. J. Faričić, from Rava himself, explained why Rava is being referred to as the centre of the world. There is a tree and, next to it, a hole, at Kolečće, the central square in Vela Rava. People used to pour olive oil into the hole to lubricate the shaft around which the Earth spins, and which was allegedly there. Kolečće was also the place where conclusions of the conference were presented in an occasional cultural program after a mass led in the parish church by Mons. Ivan Prenda, the Zadar archbishop.

The program was enhanced by a performance by pupils of the "Petar Lorini" Elementary School from Sali, Dugi Otok, who danced, dressed in folk costumes. There was also a performance by Mirko Šatalić from Rava, who is a distinguished Croatian theatre actor. He read a document section mentioning Rava in Latin and Croatian. It is believed that this document is the first to mention Rava (1289). Šatalić also read two poems by Rava poet Leopold Poldi Božin. MSc. Davor Božin, a Rava emigrant and poet, who lives in San Pedro (USA), recited his poems and was accompanied by Adriatic summer symphony – crickets' song.

The scientific conference ended with opening the exhibition *Island of Rava – A Mirror of Centuries of Man and Nature*

Living Together in the Mediterranean at the Croatian Theatre House Zadar on Monday, June 23, 2008. The exhibition was moved in Zagreb and set at the exhibition space of the Library of the City of Zagreb in July and August. The exhibition featured results of scientific research, as well as examples of tradition culture, which is extremely valued and continued in Rava, and especially the today almost extinct traditional crafts. Thus, visitors could see coops, 'sprte' and knitted baskets for grapes, potatoes and figs, which are made by specially knitting myrtle brushwood, which makes Rava people famous all over the Croatian Adriatic.

Numerous traditional Rava dishes and confectionery were prepared during the full day stay on Rava (Vela Rava and Mala Rava, i.e. in Južnje Selo and Zmorašnje Selo). The Rava people are extraordinary hosts.

The Zadar archbishop, university professors, authority representatives and all present agreed that such scientific conferences should be organized for other Croatian islands.

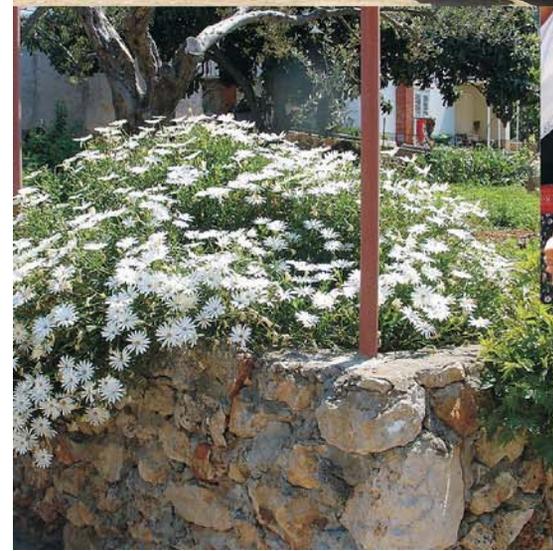
Ana Kuveždić
Miljenko Lapaine

Namjerniće
 Glasom mojih vala
 hoću ti reći
 Mojoj lipoti ne možeš uteći
 Ja sam Rava - Centar svita
 Bog me stvori

Znanstveni skup Otok Rava

Zadar - Rava, 20-23. lipnja 2008.

U organizaciji Sveučilišta u Zadru, Razreda za prirodne znanosti HAZU, Matice Hrvatske – Zadar i Hrvatskoga geografskog društva – Zadar održan je u Zadru i na otoku Ravi od 20. do 23. lipnja 2008. znanstveni skup *Otok Rava*. O otoku Ravi, jednom od najmanjih naseljenih hrvatskih otoka, do sada je u hrvatskoj znanstvenoj i stručnoj literaturi malo pisano. Stoga je namjera organizatora ovog znanstvenog skupa bila da se s različitih znanstvenih gledišta sveobuhvatno obrade prirodne osnove, povijesni razvoj, društveno-gospodarska obilježja te kulturološke posebnosti Rave. Skup se sastojao od tri dijela: dvodnevno plenarnog dijela s izlaganjima, cjelodnevno izleta na Ravu, te izložbe *Otok Rava - zrcalo višestoljetnog suživota čovjeka i prirode na Sredozemlju*. Znanstveni skup popratit će i izdavanje monografije o otoku Ravi čije se objavljivanje planira u kolovozu 2008.

Okupili smo se ovdje da možda utvrdimo je li Rava centar svita, rekao je doc. dr. sc. Josip Faričić, predsjednik Organizacijskog odbora prilikom otvorenja plenarnog dijela skupa. Dakako, ako promatramo otok kao zaseban mikrosvijet, onda se doista može reći da je u tom kulturno-geografskom poimanju Rava, osobito Ravkama i Ravljanima, centar svita. Rava je do sada bila slabije poznata, a ovom su prilikom znanstvenici istražili dio bogatog prirodnog i društvenog nasljeđa te male zajednice. Skup je okupio pedesetak stručnjaka različitih znanstvenih disciplina, kao što su geografi, povijesničari, arheolozi, geolozi,

botaničari, onomastičari, geodeti. Oni su u svojim izlaganjima govorili o posebnostima razvoja malih otoka, kartografskoj i jezičnoj precepciji ravskog prostora, prirodnim obilježjima kao osnovom društveno-gospodarskog razvoja te bogatom prirodnom i društvenom nasljeđu otoka Rave, na kojem danas živi stotinjak, uglavnom starijih stanovnika.

Nakon dvodnevno plenarnog dijela skupa treći je dan organiziran izlet na otok Ravu, za kojeg će stanovnici okolnih otoka reći *Ki ni vidi Rave, un ni ni vidi svita*. Te su nedjelje sudionici skupa krenuli iz Zadra brodom *Cetina* Hrvatske ratne mornarice u cjelodnevni boravak na Ravi, obilazak Male i Vele Rave. Otok Rava pripada Zadarskom arhipelagu, nalazi se između lža i Dugog otoka i nadasve je zanimljivih geografskih obilježja. Zašto Ravu zovu centrom svita objasnio nam je doc. dr. sc. Josip Faričić, i sam Ravljanin. Naime, na Kolečću, središnjem mjesnom trgu u Veloj Ravi, postoji stablo i pored njega rupa. U stara vremena ljudi su u tu rupu ulijevali maslinovo ulje kako bi podmazali osovinu oko koje se vrti Zemlja, a koja se navodno tu nalazila. Upravo na Kolečću predstavljani su zaključci skupa u prigodnom kulturnom programu nakon mise koju je u župnoj crkvi predvodio mons. Ivan Prenda, zadarski nadbiskup.

Program na Kolečću obogaćen je nastupom učenika Osnovne škole "Petar Lorini" iz Sali na Dugom otoku koji su, odjeveni u narodnu nošnju, otplesali kolo. U kulturnom programu nastupio je i Ravljanin Mirko Šatalić, istaknuti hrvatski kazališni glumac, koji je na latinskom i na

hrvatskom pročitao izvadak iz dokumenta u kojem se, koliko je poznato, prvi put (1289. godine) spominje Rava. Pročitao je i dvije pjesme ravskog pjesnika Leopolda Poldija Božina. Mr. sc. Davor Božin, ravski iseljenik i pjesnik, koji živi u San Pedru u SAD-u, nadahnuto je izrecitirao svoje pjesme pračene jadranskom ljetnom simfonijom – pjesmom cvrčaka.

Znanstveni skup završio je otvorenjem izložbe *Otok Rava – zrcalo višestoljetnog suživota čovjeka i prirode na Sredozemlju* u Hrvatskoj kazališnoj kući Zadar u ponedjeljak 23. lipnja 2008. Ta je izložba u srpnju postavljena u izložbenom prostoru Knjižnice grada Zagreba. Na izložbi su predstavljani rezultati znanstvenih istraživanja, kao i primjerci tradicijske kulture koja se u Ravi iznimno vrednuje i nastavlja, posebice u kategoriji danas gotovo izumrlih tradicijskih obrta. Tako su posjetitelji izložbe mogli vidjeti vrše, sprte te pletene košare za grožđe, krumpire i

smokve, koje se izrađuju posebnim načinom pletenja pruča od mirte, po čemu su Ravljani poznati na cijelom hrvatskom Jadranu.

Pri cjelodnevnom boravku na Ravi (u Veloj i Maloj Ravi, tj. u Južnjem i Zmorašenjem Selu) priređena su brojna ravska tradicionalna jela i slastice. Time su se Ravljani pokazali kao vrsni domaćini.

Zadarski nadbiskup, sveučilišni profesori i predstavnici vlasti i svi nazočni bili su složni u želji da bi takve znanstvene skupove trebalo održati i za ostale hrvatske otoke.

Ana Kuveždić
Miljenko Lapaine